

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальних структур та
соціальних відносин

(підпис)

Олег МАЗУРИК
(прізвище та ініціали)

Протокол № 15 від «31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

для студентів

галузь знань 05 - соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 – соціологія
освітній рівень бакалавр
освітня програма Соціологічне забезпечення управлінських процесів
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: асистент Володимир ШЕЛУХІН

Пропоную: на 20__ /20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__ /20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.

КНІВ – 2023

Розробила: Світлана БАБЕНКО к.соц.н., доцент

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2023 року №10

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування знання про ключові соціальні проблеми сучасних суспільств та особливості соціологічного підходу в дослідженні проблем та викликів сучасного суспільства, опанування соціологічними знаннями про сучасне суспільство з опорою на першоджерела, статистичні та соціологічні матеріали а також розвиток соціологічного світосприйняття.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

– *Знати* особливості наукового та ненаукового знання про суспільство; мати уявлення про особливості представлення інформації у ЗМІ.

– *Володіти елементарними навичками* пошуку та відбору релевантної інформації та джерел, представлення та аргументації власної думки.

3. Апотація навчальної дисципліни: Знайомство із сутністю соціальних проблем та специфікою соціологічного їх дослідження у порівнянні із повсякденними знаннями та масмедійними продуктами є вступним змістовним кроком освітньої програми "соціальні технології". Тематичне наповнення дисципліни проводить розрізнення між особливостями наукового соціологічного знання щодо соціальних проблем та його представлення у ЗМІ, дає можливість критичного осмислення повсякденного досвіду із застосуванням соціологічного понятійного апарату. Творчі завдання, індивідуальна та групова робота формує навички навчання в парадигмі студентоцентрированої освіти.

4. Завдання (навчальні цілі):

1. знайомство з понятійним апаратом соціології, ознайомлення з основними соціальними проблемами сучасного суспільства;
2. актуалізація повсякденного знання та його аналіз за допомогою наукового апарату соціології;
3. критичне осмислення запропонованих концепцій та публікацій;
4. робота над вмінням аналізу, інтерпретації, презентації ідей, робота над вмінням критичного мислення, групової роботи та її презентації.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 8).
- Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК 3).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміння; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати особливості соціологічного знання, відмінності від інших знань про суспільство	Лекції, семінари, самостійна робота	Обговорення, опитування, творче завдання	20
2.1	описувати та аналізувати суспільні явища із залученням повсякденного знання та соціологічних понять;	Лекції, семінари, самостійна робота	Обговорення, опитування, творче завдання, контрольна робота	30
2.2	визначати зміст та розкривати сутність основних соціальних проблем сучасного суспільства	Лекції, семінари, самостійна робота	Обговорення, опитування, творче завдання	20
3.1	Удосконалення навичок комунікації	Семінари; підготовка та презентація підсумкового групового проєкту	Рейтингове оцінювання результату та індивідуального внеску	10
3.2	Робота в групі	Семінари; підготовка та	Рейтингове оцінювання	20

		презентація підсумкового групового проєкту	результату та індивідуального внеску	
--	--	--	--------------------------------------	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	2.2	3.1	3.2
Програмні результати навчання (назва)					
ПРН03 Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі	+		+		+
ПРН08 Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури		+		+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

	Частина 1		Частина 2	
	Min.	Max.	Min.	Max.
Обговорення, опитування (ПН1.1, ПН2.1, ПН2.2)	5	15	9	15
Творче завдання (ПН1.1, ПН2.1, ПН2.2)	10	15	6	10
Контрольна робота 1 (ПН2.1)	15	20		
Контрольна робота 2 (ПН3.1, ПН3.2)			15	25
Разом	30 балів	50 балів	30 балів	50 балів

- підсумкове оцінювання: залік.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 60 балів для одержання заліку обов'язково написати 1 та 2 КР і виконати завдання для самостійної роботи до 6 (60%) тем дисципліни.

7.2 Організація оцінювання:

1. Усна відповідь – теми 1-12.
2. Творче завдання – 4-5 тема.
3. КР1 – після 5 тем.
4. КР2 – після 12 тем.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
I. «Соціологія: системний погляд на суспільство»				
1	Специфіка соціологічного знання про суспільство.	2	2	4
2	Сучасна соціологія про актуальні проблеми суспільства	2	2	4
3	Соціологічні дослідження проблем сучасного суспільства	2	2	4
4	Представлення та інтерпретація соціологічної інформації у ЗМІ	4	2	6
5	Соціальні норми, соціальний контроль та особистість. Девіантна поведінка як джерело соціальних проблем суспільства	2	2	4
	Контрольна робота 1	-	2	6
2. «Соціальні чинники та наслідки соціальних проблем сучасного суспільства»				
6	Соціальна нерівність у сучасних суспільствах як чинник соціальних проблем	2	2	4
7	Проблеми соціально-економічних нерівностей. Бідність, багатство, розшарування	2	2	4
8	Соціальні наслідки та проблеми міграції в сучасній Європі та Україні	2	2	4
9	Проблеми та виклики сучасних політичних процесів. Громадянська позиція	2	2	4
10	Соціальні виклики сучасних змін у сім'ї, шлюб та особистого життя	2	2	4
11	Соціальні виклики релігійного життя	2	2	4
12	Соціальні зміни у сучасному світі. Виклики тероризму, інформатизації, екологічних та техногенних катастроф	2	2	4
	Контрольна робота 2	-	6	6
	ВСЬОГО	26	32	62

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Семінарів – 32 год.

Самостійна робота – 62 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

- Гідденс Е. Соціологія. Навчальний посібник. К.: Основи, 1999. – 726 с. URL: <http://politics.elib.org.ua/pages-cat-173.html> Розділи I, 4, 7, 8, 14, 16
- Черниш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій. Львів: "Кальварія", - 2003, - 540 с. URL: <https://fc.vseosvita.ua/001rxm-1cda.pdf> С. 115-138, 139-160, 214-224, 288-296, 323-338
- Штопка П. Соціологія. Аналіз суспільства. - К.: 2020. – 800 с. Глава 1, 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 22.

Додаткові:

- Опитування громадської думки: як правильно розуміти та інтерпретувати соціологічні дані. Посібник для журналістів. (ред. Бекешкіна І.Е.). Фонд Демократичні ініціативи. Київ 2020.

110 с. URL: <http://razumkov.org.ua/uploads/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

- Матес Л.В. Числові дані як створення гендерних дискусій та дискурсів // Гендер для медій: Підручник із гендерної теорії для журналістики та ін. / за ред. М. Масрчик. - К.: Критика. - 2013. - С. 165-175
- The Sage Handbook of Sociology (2005) Craig Calhoun (Ed.) URL: <http://www.sagepub.com/books/Book210381#tabview=toc>
- Харчарі Юван Ной. 21 урок для 21 століття. - К 2018 - с. 70-115, 228-303

10. Додаткові ресурси:

- Бібліотека факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://sociology.knu.ua/uk/library>
- Ресурсний центр з соціології, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна <http://www.sociology.kharkov.ua/> (електронна бібліотека, тексти публікацій, корисні посилання)
- Державний Комітет Статистики України - www.ukrstat.gov.ua
- Київський міжнародний інститут соціології. Прес-релізи досліджень <http://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports>
- Бекешкіна Ірина, Богдан Олена «Соціологія та соціальні дослідження: що, як та навіщо?» Онлайн курс на Прометеус https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about